

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΨΑΡΑΚΗ

ΚΑΤΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθ. 624/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

26 Απριλίου 2007

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Ψαράκη κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

N. VAJÍĆ, Πρόεδρο,

K.A. POZAKH,

A. KOVLER,

E. STEINER,
K. HAJIYEV,
D. SPIELMANN,
S.E. JEBENS,

και τον *Γραμματέα του Τμήματος*, S. NIELSEN.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2007.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 624/05) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος Εμμανουήλ Ψαράκης («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 10 Δεκεμβρίου 2004 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον Δικηγόρο Αθηνών Π. Μηλιαράκη. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο του πληρεξουσίου της, Γ. Σκιάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Απριλίου 2006, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τη σχετική προς τη διάρκεια της διαδικασίας αιτίαση. Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1963 και διαμένει στο Ηράκλειο (Κρήτης).

5. Στις 14 Φεβρουαρίου 1991, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου αίτηση αποζημιώσεως κατά του Δημοσίου για την καταστροφή των κυψελών του κατόπιν ψεκασμού χημικών ουσιών από αέρος.

6. Στις 30 Ιουλίου 1993, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος (απόφαση 148/1993). Στις 8 Νοεμβρίου 1993, ο προσφεύγων εφесίβαλε την απόφαση αυτή.

7. Στις 29 Σεπτεμβρίου 1996, το Διοικητικό Εφετείο Χανίων επικύρωσε

την προσβληθείσα πρωτόδικη απόφαση (απόφαση 167/1996). Στις 6 Φεβρουαρίου 1997, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως. Μετά από οκτώ αναβολές, η υπόθεση του προσφεύγοντος συζητήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2003.

8. Στις 19 Απριλίου 2004, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση (απόφαση 1054/2004). Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2004.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

9. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας, παραβιάστηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

10. Η Κυβέρνηση αντικρούει τον ισχυρισμό αυτό και επισημαίνει, ειδικότερα, ότι ο προσφεύγων δεν επιδίωξε να επιταχύνει τη διαδικασία.

11. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 14 Φεβρουαρίου 1991, ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως το Διοικητικό Πρωτοδικείο Ηρακλείου, και έληξε στις 19 Απριλίου 2004, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως 1054/2004 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Διήρκεσε, επομένως, δεκατρία έτη, δύο μήνες και πέντε ημέρες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

12. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξ άλλου ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλον λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

13. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της

συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών, ως και των συνεπειών της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά της Γαλλίας* [GC], n° 30979/96, παρ. 43, ΕΔΔΑ 2000-VII).

14. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως (βλ. *Frydlender*, ο.α.).

15. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ

16. Ο προσφεύγων παραπονείται, υπό το πρίσμα των άρθρων 6 παρ. 1, 8, 13 και 17 της Συμβάσεως και 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, για το γεγονός ότι η απερρίφθη η αίτηση αποζημιώσεως την οποία κατέθεσε.

17. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του και στο μέτρο που ήταν αρμόδιο να αποφανθεί επί των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο δεν συνήγαγε καμία ένδειξη παραβιάσεως των δικαιωμάτων και ελευθεριών που εγγυάται η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλα αυτής.

18. Συνεπώς, η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη κατά το μέρος αυτό και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 3 και 4 της Συμβάσεως.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

19. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

20. Ο προσφεύγων ζητά 23.733 ευρώ για την καταστροφή των κυψελών του. Περαιτέρω, ο προσφεύγων ζητά 50.000 ευρώ για την ηθική ζημία την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

21. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το αίτημα περί αποζημιώσεως για υλική ζημία και θεωρεί ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα αποτελούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση όσον αφορά την ηθική ζημία. Επικουρικός, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί, δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα 2.000 ευρώ.

22. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως, στην οποία κατέληξε, οφείλεται αποκλειστικώς στην παραβίαση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου να δικαστεί η υπόθεσή του εντός «ευλόγου προθεσμίας». Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν διακρίνει κάποιον αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στη διαπιστωθείσα παραβίαση και σε οποιαδήποτε υλική ζημία, την οποία ενδεχομένως υποχρεώθηκε να υποστεί ο προσφεύγων. Πρέπει, λοιπόν, να απορριφθούν οι αξιώσεις του προσφεύγοντος όσον αφορά την υλική ζημία. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη βεβαία ηθική ζημία. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 14.000 ευρώ για την αιτία αυτή, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

23. Ο προσφεύγων δεν ζητά κάποιο ποσό για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Επομένως, δεν συντρέχει λόγος επιδικάσεως ποσού για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

24. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως παραδεκτή όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, και την απορρίπτει κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει ότι*

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως, 14.000 ευρώ (δεκατέσσερις χιλιάδες ευρώ) για ηθική ζημία, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.*

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 26 Απριλίου 2007 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού Διαδικασίας.

- υπογραφή -

Søren NIELSEN /

Γραμματέας

- υπογραφή -

Nina VAJIC

Πρόεδρος